

XIII СТИЦАЊЕ И ОБНОВА ЗНАЊА И ВЕШТИНА ЗАПОСЛЕНИХ

Здравствени радници и здравствени сарадници имају право и обавезу да у току рада стално прате новине у медицинској, стоматолошкој и фармацеутској науци и да се стручно усавршавају ради одржавања и унапређења квалитета свога рада.

С друге стране, здравствена установа је дужна да омогући запосленим здравственим радницима и сарадницима похађање едукативних скупова и да води евиденцију о броју запослених који су учествовали на стручним и научним скуповима, семинарима, курсевима и другим програмима континуиране едукације (овом евиденцијом нису обухваћени запослени који су на специјализацијама, субспецијализацијама, магистарским и докторским студијама).

Показатељи квалитета који се односе на стицање и обнову знања и вештина запослених су следећи:

1. Постојање плана едукације за све запослене здравствене раднике и сараднике у здравственој установи
2. Број радионица, едукативних скупова и семинара одржаних у здравственој установи
3. Процент особа које су бар једном о трошку установе похађале курс, семинар или учествовале на конгресу или стручном састанку из области која је релевантна за њихов стручни рад
4. Број акредитованих програма континуиране медицинске документације од стране Здравственог савета Србије, а чији је носилац (предавач) запослен у здравственој установи

У складу са Законом о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17-одлука УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) и Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 106/18) послодавац је дужан да здравственом раднику и здравственом сараднику обезбеди стручно усавршавање које подразумева стицање знања и вештина, а које обухвата: специјализације, уже специјализације и континуирану едукацију. Послодавац упућује запосленог на стручно усавршавање у складу са делатношћу здравствене установе, према Плану стручног усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника, који доноси здравствена установа, а на основу предлога стручног савета здравствене установе.

Законом о здравственој заштити („Сл. гласник РС“ бр. 25/19), здравствена установа је дужна да обезбеђује услове за стално стручно усавршавање својих запослених. Под стручним усавршавањем подразумева се стицање знања и вештина здравствених радника и здравствених сарадника, које обухвата специјализације, уже специјализације, континуирану едукацију и друге облике стручног усавршавања здравствених радника; специјализације здравствених сарадника.

Здравствена установа дужна је да здравственом раднику и здравственом сараднику обезбеди стручно усавршавање, према плану стручног усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника у здравственој установи. План стручног усавршавања доноси здравствена установа на основу плана развоја кадрова у здравству који доноси министар, уз сагласност министра надлежног за послове образовања и на основу средстава која су обезбеђена за те намене.

План развоја кадрова садржи:

1) визију, односно жељено стање, чијем достизању доприноси постизање општих и посебних циљева;

2) преглед и анализу постојећег стања, укључујући и оцену нивоа остварености циљева спровођења јавних политика у области развоја кадрова у здравству на основу показатеља учинка у тој области;

3) опште и посебне циљеве развоја кадрова;

4) мере за постизање општих и посебних циљева, узрочно-последичне везе између општих и посебних циљева и мера које доприносе остварењу тих циљева и анализу ефеката тих мера на физичка и правна лица и буџет;

5) план уписа на високошколске установе и школе здравствене струке;

6) програм стручног усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника;

7) број специјализација и ужих специјализација које се одобравају на годишњем нивоу;

8) критеријуме и ближе услове за одобравање специјализација и ужих специјализација;

9) кључне показатеље учинака на нивоу општих и посебних циљева и мера, којима се мери ефикасност и ефективност спровођења плана развоја кадрова у здравству;

10) институционални оквир и план за праћење спровођења, вредновање учинака и извештавање о спроведеним мерама, постигнутим циљевима и учинцима спровођења плана развоја кадрова у здравству, уз навођење институције одговорне за праћење спровођења овог плана;

11) друга питања од значаја за стручно усавршавање здравствених радника и здравствених сарадника, у складу са законом.

1. Постојање плана едукације за запослене здравствене раднике и сараднике у здравственој установи

У 2021. години све установе примарне здравствене заштите у Београду су имале план едукације за запослене здравствене раднике и сараднике (Табела XXXIX у Прилогу).

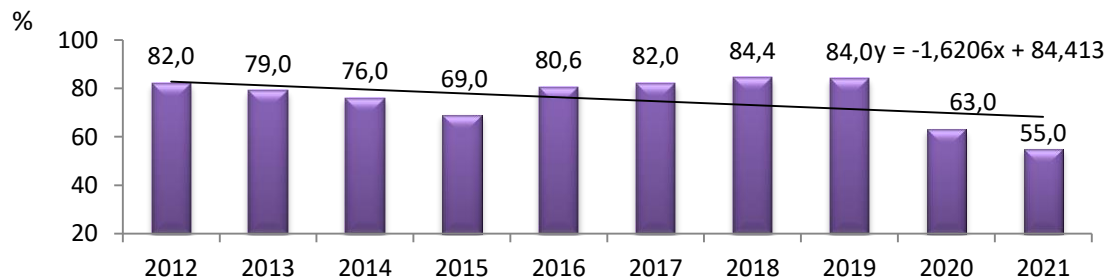
2. Број радионица, едукативних скупова и семинара одржаних у здравственој установи

Овај показатељ се извештава као апсолутан број едукативних програма (радионица, едукативних скупова и семинара) одржаних у здравственој установи у току извештајног периода (у овој Анализи обухваћен је период од 1.01.2021. до 31.12.2021. године). Укупно су у домовима здравља била 43 едукативна програма, што је мање него у 2020. години (63), а за 8 пута мање него у 2019. години (343), као последица COVID-19 епидемије. У Апотеци Београд и заводима који здравствену делатност обављају на примарном нивоу здравствене заштите била су 73 едукативна програма, што је више него претходне године (33). Највише едукативних програма у 2021. години је било и Градском заводу за плућне болести и ТБЦ (36), Апотеци „Београд“ (34) и у Дому здравља „Вождовац“ (16) (Табела XXXIX у Прилогу).

3. Процент особа које су бар једном о трошку установе похађале курс, семинар или учествовале на конгресу или стручном састанку из области која је релевантна за њихов стручни рад

У просеку, на нивоу града у 2021. години, 6.900 или 55,0% свих запослених здравствених радника и сарадника су бар једном о трошку установе похађали курс, семинар или учествовали на конгресу или стручном састанку из области која је релевантна за њихов стручни рад, што је најмањи проценат у односу на претходне године (Графикон 1).

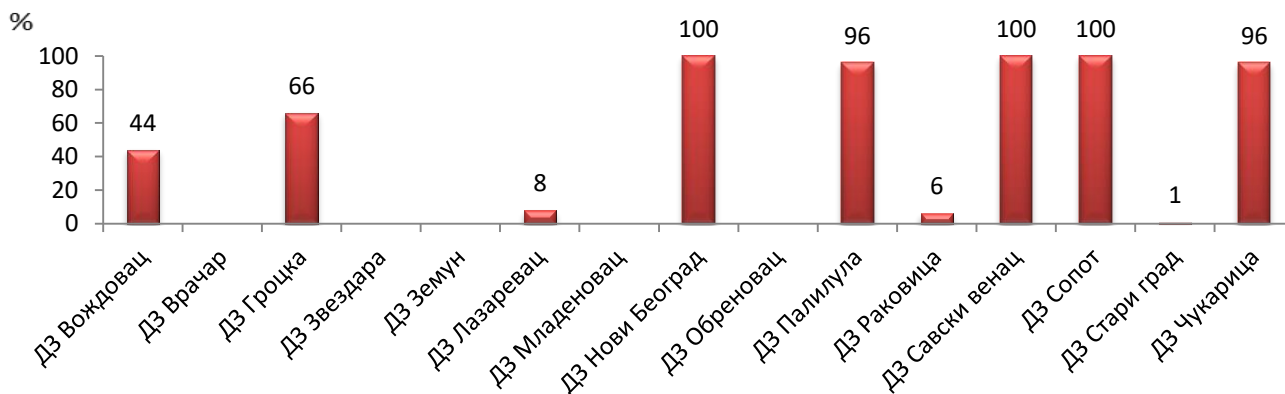
Графикон 1. Процент особа на нивоу установа примарне здравствене заштите које су бар једном о трошку установе похађале неку врсту едукације у периоду 2012-2021. године

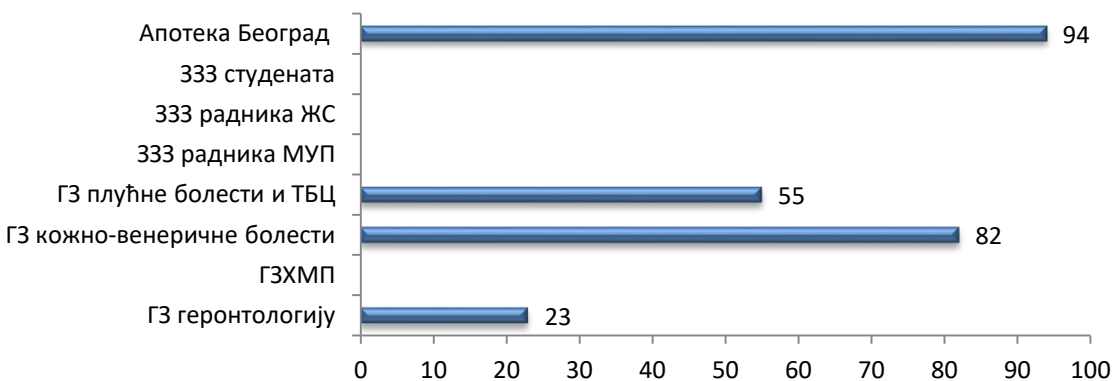
На нивоу домова здравља у Београду овај проценат је износио 53,6%, а у Апотеци Београд и заводима који здравствену делатност обављају на примарном нивоу здравствене заштите 60%. У домовима здравља „Нови Београд“, „Савски венац“ и „Сопот“ сви запослени су бар једном о трошку установе похађали неки едукативни скуп, а у ДЗ „Чукарица“ и „Палилула“ 96% запослених. Термин „о трошку установе“ се односи на плаћање директних трошкова (котизација, смештај, пут) или давање сагласности за плаћено одсуство у случају постојања донатора средстава. Такође се термин односи и на

све трошкове организације едукација одржаних у здравственој установи. Услед постојеће епидемиолошке ситуације, поједине здравствене установе нису биле у могућности да омогуће едукације запосленим радницима (Графикон 2 и 3).

Графикон 2. Процент особа које су бар једном о трошку установе (дома здравља) похађале неку врсту едукације у 2021. години

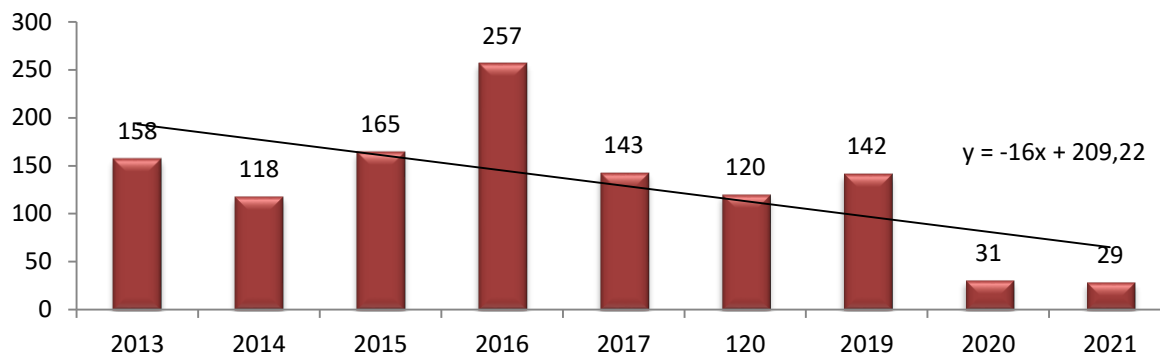
Графикон 3. Процент особа које су бар једном о трошку установе (апотеке или завода) похађале неку врсту едукације у 2021. години

4. Број акредитованих програма континуиране медицинске едукације од стране Здравственог савета Србије, чији је носилац (предавач) запослен у здравственој установи

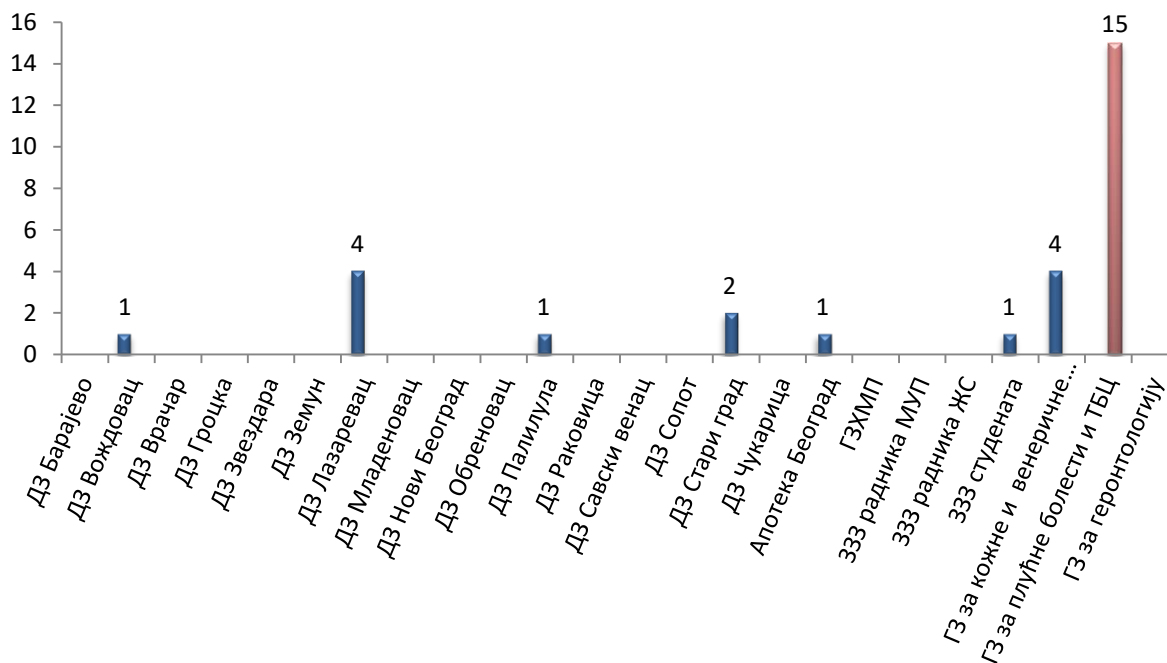
Анализом овог показатеља уочава се да број акредитованих програма на нивоу здравствених установа примарне здравствене заштите у Београду износи 29 у 2021. години, што је као и у 2020. години, најнижа вредност у односу на претходне посматране године. Запажа се тренд смањења броја акредитованих програма континуиране медицинске едукације, чији је носилац (предавач) запослен у здравственој установи (Графикон 4). У посматраном периоду, издваја се 2016. година, када је било највише акредитованих програма.

Графикон 4. Број акредитованих програма континуиране медицинске документације од стране Здравственог савета Србије, а чији је носилац (предавач) запослен у здравственој установи у периоду од 2013. до 2021. године

Током 2021.године у већини здравствених установа примарне здравствене заштите, нису организовани акредитовани програми едукације, чији су носиоци (предавачи) запослени у здравственој установи. Највећи број акредитованих програма је имао Градски завод за плућне болести и ТБЦ (15) (Графикон 5).

Графикон 5. Број акредитованих програма континуиране медицинске документације од стране Здравственог савета Србије, а чији је носилац (предавач) запослен у здравственој установи 2021. године

ЗАКЉУЧАК

Дужност здравствених радника и сарадника је да у току свог рада прате развој медицинске и других наука, као и да се стручно усавршавају ради одржавања и унапређења квалитета свога рада. Може се констатовати да је 55% здравствених радника и сарадника, у току године, учествовало у стицању и обнови знања, али и да се смањује број одржаних едукативних скупова и семинара и акредитованих програма континуиране медицинске документације од стране Здравственог савета Србије, а чији је носилац (предавач) запослен у здравственој установи.

Домови здравља и заводи на примарном нивоу здравствене заштите су током 2020., као и у 2021. године прилагодили свој рад пандемијским условима, уз промену организације рада и предузимање активности на сузбијању пандемије COVID-19. С тим у складу, подаци за 2021. годину одступају од података у претходним годинама, онемогућавајући адекватно поређење са претходним годинама